

2021

SANSKRIT — HONOURS

Paper : CC-14

(Sanskrit Composition and Communication)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

विशेषोल्लेखं विना सर्वेषां प्रश्नानाम् उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च प्रदातव्यम्।

Section - A

Unit : I

(Marks : 15)

1. अधोदत्तेषु यथेच्छं सूत्रद्वयं सोदाहरणं व्याख्येयम्। 5×2

- (a) कर्तुरीप्सिततमं कर्म।
- (b) साधकतमं करणम्।
- (c) ध्रुवमपायेऽपादानम्।
- (d) षष्ठी शेषे।

अथवा,

अधोरेखाङ्कितेषु पदेषु यथेच्छं पञ्चानां कारकविभक्तिप्रयोगः सकारणं सूत्रोल्लेखपूर्वकं निर्णयः। 2×5

- (a) द्रोणो ब्रीहिः।
- (b) हरिः सेव्यते।
- (c) रामेण वाणेन हतो वाली।
- (d) विप्राय गां ददाति।
- (e) हरये नमः।
- (f) भगवन्! त्रायस्व मां विपदः।
- (g) ग्रामात् आयाति।
- (h) शकटेन विद्यालयं गच्छति छात्रः।

Please Turn Over

2. अधोलिखितेषु वाक्येषु पञ्चानां यथानिर्देशं वाच्यपरिवर्तनं विधेयम्। 1×5
- (a) गोपः गां दोग्धि पयः। (कर्मवाच्येन लेखनीयम्)
- (b) वामनः बलिं याचते वसुधाम्। (कर्मवाच्येन लेखनीयम्)
- (c) ग्रामम् अजां नयति। (कर्मवाच्येन लेखनीयम्)
- (d) आचार्येण माणवकः धर्मं भाष्यते। (कर्तृवाच्येन लेखनीयम्)
- (e) पाचकेन तण्डुलाः ओदनं पच्यन्ते। (कर्तृवाच्येन लेखनीयम्)
- (f) वयं हसामः। (भाववाच्येन लेखनीयम्)
- (g) अहं गच्छामि। (भाववाच्येन लेखनीयम्)

Unit : II
(Marks : 10)

3. अधोलिखितेषु पञ्चानां परिनिष्ठितरूपं लिख्यताम्। 2×5
- (a) √वस् + तव्यत्
- (b) √चि + अनीयर्
- (c) √दा + यत्
- (d) √कृ + ण्वुल्
- (e) √पच् + क्त
- (f) √भू + णिच् + क्त
- (g) √दृश् + तुमुन्

Section - B
Unit : I
(Marks : 20)

4. अधोलिखितयोः कस्यचित् एकस्य संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च अनुवादः करणीयः। 10×1
- (a) स्वामी विवेकानन्द प्राच्ये तेके पाश्चात्ये ईश्वरेर वाणी बहन करे नित्ये गित्येखिलेन। तनि बलेखिलेन— “ईश्वर सहस्ररूपे तौमादेर मध्ये बिराज करेखेन। अतएव तौके केन अन्यात्र अन्वेषण करेखे? यिनि भगवानेर समस्त सृष्टिके बालोवासेन, तनिई एकमात्र ईश्वरेर सेवा करेन।”

Swami Vivekananda carried the message of God from East to West. He said, “God exists in you in thousands of forms. Why do you search for God elsewhere? He alone serves God who loves all his creation.”

- (b) उज्जयिनीते सर्वगुणसम्पन्न विक्रमादित्य नामक एक राजा छिलेन। एकदिन तिनि चिन्ता करलेन, এই पृथिवी असार। एखाने केउ अवगत नय भविष्यते कखन की घटवे। सूतरां, अर्जित धन दान वा भोगेर द्वारा सफल करा उचित। योग्य ब्यक्तिके धन दान करा उचित, नचे त्ता बिनष्ट हय। এই मने करे, तिनि सर्वस्वदक्षिण नामक एक यज्ञेर आयोजन करलेन। शिल्पिगण सेई उद्देश्ये एकटि सुन्दर मण्डप प्रस्तुत करलेन।

In Ujjayinī there was a king, adorned with all good qualities, Vikramāditya by name. One day he thought that the world is worthless, no one knows when and what will happen in future. So acquired wealth should be made worthy by giving away or by enjoying. Wealth should be given to deserving persons, otherwise it is destroyed. Thinking so, he arranged for a sacrifice called Sarvasvadakṣiṇa. For this, artists made a beautiful pandal.

5. अधोलिखितयोः कस्यचिदेकस्य अनुच्छेदस्य वङ्गभाषया आङ्ग्लभाषया वा अनुवादः करणीयः। 10

- (a) पुरा रत्नाकरो नाम दस्युः वनेषु परिभ्रमन् पथिकान् हत्वा तेषां सर्वस्वं हत्वा च स्वजनान् पालयति स्म। तथैकदा देवर्षिं नारदमवलोक्य स लगुडप्रहारेण तं हन्तुमुद्यतः। देवर्षिरुवाच – भोः! किं त्वया न ज्ञातं यदनेन पापानुष्ठानेन घोरे नरके तव स्थानं स्यात्। परं येषां कृते एतत् पापं क्रियते, तेषामेकतमोऽपि न ते पापभाग् भविष्यतीति। रत्नाकरो नारदं रञ्जुभिर्बद्ध्वा निजालयं गतः, अवदच्च परिजनान् – अपि भवन्तो मत्कृतस्य पापस्य अंशभाजो भविष्यन्तीति? परिजना आहुः – न कथमपि इति।
- (b) एकदा काचिद् दरिद्रा रमणी बुद्धस्य समीपम् आगत्य मृतपुत्रस्य पुनर्जीवनाय तस्मात् किञ्चित् भेषजं प्रार्थयामास। स तामुक्तवान्— स तस्याः पुत्रं जीवितं करिष्यति, यदि सा तादृशाद् गृहात् मुष्टिपरिमितं सर्षपमानयेत्, यस्मिन् गृहे कदापि कस्यापि च मृत्युर्नाभवत् इति। शोकार्ता जननी द्वारात् द्वारान्तरं गच्छन्ती अपि तादृशं गृहं न प्राप्तवती। विषण्णहृदया सा प्रत्यावृत्ता।

Section - C

Unit : I

(Marks : 20)

6. अधोलिखितेषु विषयमेकमवलम्ब्य न्यूनतया पञ्चाशदधिकशतशब्दैः प्रबन्धः लिख्यताम्। 20

- (a) वेदानां माहात्म्यम्।
 (b) भारतीयसाहित्ये रामायणस्य प्रभावः।
 (c) संस्कृतसाहित्ये तव प्रियः कविः।